

Tenhle rozhovor se odehrál v říjnu a listopadu 2008 po mailu. Krátce a jednoduše, nejsou v něm a nemohou být reakce na odpovědi (je tam jen jedna výjimka, kdy jsme si ujasňovali otázku), A nebudou. Kdo to čte má svoji hlavu. Já jsem se dozvěděl to, co jsem chtěl a upřímně a srdečně děkuji Aleně za ochotu a trpělivost.

V průběhu rozhovoru si Alena odskočila do Iránu, odtud jsou také fotky. Po návratu dodala pár vět a je to. Žádná senzace, jen jeden možný pohled na fungování našeho o.s.

Čí chleba jíš... v tomto případě iránský.

Úvod:

Začalo mne zajímat, jak je to vlastně s tím sporem uvnitř ČHS. On totiž může mít pro nás všechny, možná i nečeleny, docela špatné důsledky. A proč chodit za kovaříkem, to je lepší za kovářem, tedy předsedou.

Navíc všichni o všem mluví a všechno ví. A Alenu moc slyšet není, přitom určitě o tom něco vědět musí, že.

Alenu neznám osobně. Jako horolezecký androš jsem jí sice kdysi, jako jiné, možná potkal a řekli jsme si ahoj, ale to je tak všechno. Jako významnou postavu světového

horolezení jí pochopitelně znám. Aby ne, když v osmdesátých letech spolu se Zuzanou Charvátovou (Hofmanovou) psaly dějiny nejen ženského horolezení. Mužským šovinistům padala čelist nad výkony, které by byly chloubou i nejdrsnějšího chlapa. A nejen mně jazyk z mordy nad fotkama těch dvou krásných holek.

Když Alena předsedovala ČHS, byl jsem každou chvíli proti. Chytřej jako rádio, věděl jsem co dělá blbě, co by měla jinak, dokonce jsem většinou věděl, jak já, já, já... bych to udělal líp a geniálně. Jenže pak jsem si zkusil dobrovolnou funkci v jednom jiném, malinkém, jednoduchém o.s. a začal ty radosti bafuňáře vidět trochu jinak. Věčně nucený hledat kompromisy, spousta práce na to, aby spolek vůbec existoval, práce která není vidět, je úmorná a pokud je zahlédnuta, tak jen když se něco nepovede. Do toho stáda rejpalů, kritika zdola, z hora, ze stran. Jen občas někdo zabručí: Ale jo, tohle se nám docela povedlo (tím „nám“ myslí sebe).

A tak jsem vůči bafuňářům vyměkl! A také poprosil Alenu o odpovědi s tím, že je dám v plén lidu těchto skal, těch v ČHS, ostatních se to příliš netýká.

Aleno, v hlavě mi vyskakují všemožné příležitosti, kdy jsem se do Tebe na netu obouval, jsi ochotná se se mnou vůbec bavit a nezatnout mi cepín mezi oči?

Obecně – v některých případech škoda cepínu, ale nevím, kterak bych ho mohla zatnout do čela virtuální osoby, hvězdy internetových diskusí. V počátcích mé "kariéry" jsi mne sice štvál, hlavně tím, že máš tolik času, ale zoceleným pohledem - vše dobré :) Tvoje komentáře mají aspoň hlavu a patu a jsou ftipné.

Tak to je fajn: Hele, taková funkce předsedy, to je nadstandardní ohodnocení, výhody... No dobře blbej vtip, ale zneužít jde. Každá funkce jde dělat pro lidi, spolek a nebo pro sebe (případ Skandera pamatujeme). Minimálně si dohazovat kšefty, PR... Jaké jsou vlastně pojistky v ČHS u všemožných funkcí.

Vyjmenoval jsi možnosti motivace k dělání nějaké funkce, asi to je vždycky kombinace všech těch tří namíchaných v nějakém poměru, přičemž to „pro sebe“ nemusí mít zrovna tak jednoduchou formu zavětrání možnosti přijít si snadno na nějaké prachy. Hodně věcí vysloveně neošetřených stanovami asi funguje proto, že ti, kteří mají na jejich chod vliv, ho nezneužijí. Nikdo nemůže s jistotou tvrdit, že Jiří Skandera od začátku plánoval, že připraví svaz o peníze a majetek. Na začátku 90. let byla v podnikání obecně džungle a všechna pravidla, tím míním obecně všechny předpisy, kterými se řídí nějaký podnik nebo organizace, byla taky na té úrovni. A k tomu je tu fakt, že „zločinci“ jsou vždy o krok před tebou a pokud neumíš myslet stejně, jsou pro tebe ty jejich kroky těžko předvídatelné.

V důsledku té Skanderovy causy ale svaz v tomhle vyspěl rychle a už další stanovy přijaté novým vedením svazu udělaly takovýto možnýmto konec. Ty současné myslím obsahují pojistek proti nějakému zneužívání funkce k osobnímu prospěchu dostatek. Asi takhle: nástrojů je dost, záleží na tom, jak s nimi umíme zacházet. Valná hromada může jako nejvyšší orgán všechno rozcupovat, proto je strašně důležité, aby na ní rozhodoval co největší počet členů. Nelíbí se mi, když někdo brečí, že to není dostatečný vzorek, nechápu, jaký jiný nástroj k rozhodování by uměl být spravedlivější.

Bez velké pozornosti ČHS získalo nové stanovy. Zdá se že propracované a nebývale demokratické. Čí je to vlastně dílo?

„Bez velké pozornosti“, to zní legračně. Ani bych nečekala, že zástupy lezců budou velebit úžasné demokratické stanovy spolku, jemuž platí příspěvky. Doufám, že konkrétní změnu ocenili tehdy tzv. individuální členové. Jestli máš na mysli pozornost lezeckých médií, potom nejspíše Lezce – na svazovém byl tomu procesu věnován docela velký prostor a hlavně dostatečnou pozornost tomu věnovaly oddíly, které návrh připomínkovaly. Dílo to je kolektivní, na návrhu pracovala pracovní skupina pod mým vedením. Původní stanovy z roku 1997 byly několikrát upravovány, bylo v nich několik závažných chyb a nedostatků a celkově už nevyhovovaly tak, že místo schvalování nových ustanovení bylo lepší vytvořit nové. K počáteční analýze jsem se nejdřív sešla JUDr. Karlem Jelínkem, s nímž má svaz mandátní smlouvu. Výsledkem několikahodinové diskuse dvou čím dál více vyhladovělých jedinců byl počáteční Jelínkův návrh, který posléze cupovala na kousky a zase skládala zmíněná pracovní skupina. Máš pravdu, že jsou nebývale demokratické. Možná, že to může být někdy i na škodu – například jsem navrhovala, zda by zvolený předseda neměl mít možnost si alespoň částečně vybrat členy výkonného výboru. Pokud mu Valná hromada „navolí“ lidi, se kterými není schopen utvořit fungující pracovní tým, má hrozně těžkou pozici. Uvědomuji si, že by leckdo v tom mohl vidět ohrožení – komplot, na druhou stranu ale předseda zvítězí ve volbách s nějakým svým programem a musí mít možnost ho prosazovat. Ten návrh neprošel. Ráda na tu práci vzpomínám, protože ačkoliv se naše názory v některých případech lišily, bez problémů jsme byli schopni najít řešení, na kterém jsme se shodli. O tom se mi může ve světle nedávných událostí jen zdát. Pravda, mezi námi nebyl tehdy žádný fanatik.

V ČHS se cosi děje, našinec z toho není moudrý. Takové zmapování situace: Kdo s kým, kdo proti komu, kdo sám? (jak pravil básník)?

No, kdo s kým o čem pro koho, to mne kupodivu nikdy moc nezajímalo, teď ale bohužel

musí. To je jedna z věcí, která mne hodně otravuje – takové to skryté politikaření, vytváření umělých kauz, hodnocení lidí nikoli podle jejich skutků, ale podle úmyslů, které prý údajně mají. Takže podle toho já teď s Jandíkem. Kdo proti nám, to je zjevné, jsou dost slyšet.

Vynechám všechny donekonečna probírané kauzy, omezím se jen na ty poslední spory. Jakou roli v nich hraje spor mg a hlasování?

Cože? Dost dobře té otázce nerozumím. Prosila bych přesněji. Pokud chápu dobře, ptáš se nato, zda spor o XY je ovlivněn názorem aktérů sporu na maglajz, přičemž XY není MG. To je absurdní, doufám, že to nemyslíš vážně.

Myslím.

1) Vztah k mg dost určuje popularitu u příslušníků táborů. promgiste jsou automaticky považováni za spiklence, jejich ciny jsou automaticky brané jako nějaké podezřelé.

2) Návrh "promg" spolu se zvýšenou pravomocí VK by umožnil legalizovat mg bez hlasování.

Aha, je fakt, že jsem tu otázku pochopila a odpověděla na ni jako „potrefená husa“ - tedy bránila se předpokladu, že lidi „antimag“ kvůli svému názoru na problém MG automaticky zavrhnou „maglajzisty“ jako špatné a ovlivňuje to jejich rozhodování o jiných věcech, které oni navrhnou nebo prosazují. Tedy k bodu

1) Já určitě automaticky nepovažuji za promgisty za podezřelé a spiklenecké, mám mezi nimi radu kamarádů. Ale to je možná dané tím, že jsem se tímhle zabývala strašně dlouho a ze všech možných stran, nakonec můj názor na ten problém (víceméně formulovaný výsledky práce skupiny antimag) vykrystalizoval do té podoby až po dlouhé době a mnoha pokusech to nějak uchopit. K bodu

2/ - ano, to je pravda. V téhle souvislosti mne snad nejvíc překvapil vážně míněný návrh adresovaný výkonnému výboru, že by si Valná hromada měla příště sama odhlasovat, že bude schvalovat pouze věci a la stanovy a o odborných záležitostech nechá rozhodovat odborné komise.

(Poznámka: Ona by ta změna v principu rozhodování u mg neskončila, tedy ani mgisté by za chvíli nemuseli vůbec, ale vůbec jásat. J.P.)

Pak je tu statut CVK a OVK. Co je na něm špatně?

Špatné je, že nejsou. Tedy statut oblastní vrcholové komise existuje, byl vytvořen na

základě událostí v OVK Broumovsko, kdy se členové nebyli schopni dohodnout, kdo má pravdu, a díky tomu byla vrcholovka několik let nefunkční. Ten je zatím v platnosti, i když v něm jsou také chyby a měl být revidován. Statut CVK se měl teprve vytvořit, návrh i revizi statutu OVK měl v náplni práce minulý předseda CVK Jiří Rosol. Ačkoliv mu teď opozice nasazuje psí hlavu, chtěla bych, aby se vědělo, že on opravdu měl za úkol po letech stagnace dát dohromady CVK a taky to udělal, odvedl spoustu dobré práce, a navíc postupoval podle svého projektu, se kterým zvítězil v regulérním výběrovém řízení, a který tehdy nejvíce odpovídal požadavkům VV. Jeho návrhy statutu přednesené tuším koncem minulého roku však vyvolaly v CVK bouři nevole – patrně kvůli přílišnému charakteru „musíš“ a „nesmíš“ - a tříčlenná skupina ve složení Zdeněk Strnad, Vladimír Volf a Jiří Babača pak zpracovala a předložila ke schválení výkonnému výboru návrh, odsouhlasený členy CVK v dubnu na Škrovádě. Co je na něm „špatně“ je v kostce řečeno v zápise z následného jednání výkonného výboru z konce dubna – tedy že sice dobře řeší praktické otázky fungování vrcholových komisí, ale některá ustanovení jsou v přímém rozporu se stanovami ČHS, a dále nedostatečně řeší vznik OVK a složení jejích členů, což bylo právě jádrem problémů v Ádru. Pracovní skupina ustanovená VV k dopracování Statutu, složená z některých členů VV, Tomáše Kubláka a předkladatelů návrhu, se však bohužel nedokázala sejít. Ztroskotalo to na mínění předkladatelů z CVK, že nemají k ničemu jinému než kosmetickým úpravám návrhu mandát, že musejí raději něco užitečného dělat a ke statutu se vrátí až na podzim.

Takže tady se vykristalizovalo jádro nespokojenců?

Ano, ale upřímně řečeno pořád nevím, s čím konkrétně jsou tak nespokojeni. Kdyby to bylo jen kvůli tomu, že někdo chce lidi pracující na údržbě skal a vytvářejících charakter té které lezecké oblasti svazovat přílišnými předpisy, rozumím tomu. Ze své pozice tomu ale rozumět nesmím, prostě se jedná o hospodaření s majetkem svazu, a rozhodování o něčem, co je důležité pro všechny členy sdružení. A pokud další vývoj bude směřovat ke větší samostatnosti OVK, čili přidělení větších pravomocí v systému orgánů ČHS, jak to např. předpokládal návrh „MG skupiny“, tím spíše přece musí být jasné, kdo a z jakého titulu rozhoduje. Domnívám se, že tohle je nejtěžší – najít fungující a jednoduchý způsob pro výběr členů OVK-ček.

Přijetí statutu by asi vytvořilo stát ve státě.

To není přesné. Statut v té podobě, kterou CVK předložila, to prostě chtělo jen dopracovat, například změnit zmatený popis určení, jak se někdo stane předsedou CVK. Teprve z pozdějšího vývoje situace je stále zřejmější, že se CVK opravdu považuje za

jakousi výjimečnou komisi a má tendenci chovat se jako stát ve státě. Taková spekulace tedy může být na místě.

Vrátím se do osobní domény. Co považuješ za své největší úspěchy ve funkci a co za největší chyby?

Chtělo by se mi vyhnout seriózní odpovědi a říci, že za největší úspěch i chybu považuji to, že jsem v ní vydržela :-). Chyb bylo určitě hodně, ale za tu největší teď momentálně považuji podpis smlouvy s NETSYSTEM INT o provozování webu Skalní oblasti ČR, absolutně jsem podcenila možný vývoj. A nejen to – najednou s údivem pozoruji, že jsem označovaná bezmála jako třídní nepřítel lidí pracujících ve vrcholových komisích, ačkoliv právě vytvoření funkčního a spravedlivého systému pro jejich práci včetně odměňování byla jedna z věcí, kterou jsem od začátku hodně „tlačila“, takže místo úspěch neúspěch :-(Hodně se svazu vyčítá nedostatečná medializace jeho činnosti a komunikace se členy, což bude asi pravda když je to tak vnímáno, ale pokud si spočítám hodiny strávené komunikací, psaní článků a připomínkování různých svazových výstupů a přípravou tiskovek, já osobně jsem pro to udělala své maximum. Podobně na tom určitě budou předsedové všemožných komisí, zvládají pracovat, ale ne každý má jednak talent, jednak čas výsledky prezentovat. Kdybych například nepřesvědčila Petra Jandíka, aby se ujal stránky v Montaně, musíme ji snad pustit. Když konečně čas dospěl k rozhodnutí najít „redaktora“ a najít na něj peníze v rozpočtu, strhne se okolo toho taková mela, že žasnu. To řešení, které vyplynulo ze situace, není samozřejmě řešením do budoucna. Je potřeba si uvědomit realitu – zda má vůbec smysl vyhlašovat výběrové řízení na tuhle pozici, pokud ho členstvo nebude ochotno odpovídajícím způsobem zaplatit a doopravdy chtít. Spousta věcí se dá udělat i při zaměstnání, ale bude to mít odpovídající úroveň, s tím je potřeba se smířit a počítat. Má úcta všem, kteří takhle fungovali a fungují. „Lidské zdroje“ – na těch to prostě stojí a padá. Snad by nezaškodilo připomenout takovou „samozřejmost“, že máme po dlouhá léta vyrovnaný rozpočet, peníze na účtu neklesají, a přitom dokážeme uřídit činnost několika odlišných sportovních odvětví a mít v nich významné úspěchy, věnujeme se údržbě jištění ve skalních oblastech včetně úsilí o zvýšení jejich bezpečnosti a standardizaci, máme velice slušné vztahy s orgány ochrany přírody (komu se to nezdá, nechť se podívá k sousedům), máme vlastní metodiku podle standardů UIAA, máme fundovanou lékařskou komisi, zabýváme se statistikou úrazů a jejich vyhodnocováním a tak dále, živíme jen malý výkonný sekretariát – vlastně to je dost muziky za málo peněz. Zatím se nerozpadáme nebo nehádáme tak, že to povede k rozpadu, což je při takové šíři aktivit opravdu spíš s podivem.

Vzala bys tu funkci znova, nebo "kdybych to bývala věděla..."

Nechtěla bych brát nic v životě zpět, jsou to všechno moje úspěchy i prohry. Pravdou ale je, že jsem si absolutně nedovedla představit, co mne čeká. Tisíckrát jsem si řekla, jestli to mám zapotřebí, tisíckrát si za to vynadala. Utekla mi spousta lezení a přibyla spousta starostí. Nejsem politik, produčirovat se mi dělá potíže, všechno si беру. Na druhou stranu to je hodně zajímavá práce, jsi přímo v centru dění, potkáš hodně zajímavých lidí, řešíš zajímavé situace, žiješ tím, co máš rád.

A zpět k ČHS. Bývaly doby, kdy jsem doufal, že se v ČHS objeví nějaká skupina s novým pohledem na věc, nezatížená minulostí, vtahy... No, cosi máme, ale nemohu se zbavit pocitu, že je to z deště pod okap. Co by podle tebe ČHS potřebovalo za lidi?

Asi máš na mysli bafuňáře. To je jasný – skromné intelektuály bez náznaku touhy po osobním prospěchu pracující pro blaho ČHS 24 hodin denně bez nároku na odměnu, přitom však si záhadně udržující špičkovou formu ve všech horolezeckých disciplínách. Neměli by mít žádnou minulost a žádné známé mezi jinými lezci, zejména těmi, kteří se lezením nějakým způsobem živí, aby byl vyloučen střet zájmů. Každý z nich by měl vyměnit nejméně jeden borhák týdně. Měli by milovat lezecké servery a trpělivě na nich vysvětlovat, co udělali, co právě dělají, a co hodlají udělat v budoucnu.

A co by ČHS potřebovalo vůbec?

Možná toho chlápka s kosou, který už „se nezakecá“? Ale pokud chce žít a přežít, potřebuje k tomu jednak peníze, jednak respekt v lezecké komunitě. Kdybych věděla, jak na to, nepíšu to tady, ale udělám to. Možná to dokáže nějaký nový charismatický vůdce.

Blíží se vánoce. Co bys nadělila sobě? Co členům ČHS? A co Svým nepřátelům?

Nejvíce ze všeho chci mít vždycky o Vánocích klid, takže mne napadá jedno řešení, které by potěšilo všechny tři skupiny naráz. Ale to by bylo rouhání, takže úplně jednoduše přeji všem nadílku a ne nadělení.

Díky za rozhovor, hodně štěstí a klidu na skalách, v životě i v nějaké případné další funkci.

Na z vrcholu Damavandu.